

6.4. ANNEX IV: TAULES DE MACROINVERTEBRATS

- ★ Taules de macroinvertebrats presents a les estacions de mostreig de la conca alta del riu Ripoll

Taula 6-16 Taxons de macroinvertebrats presents a l'estació "Les Arenes" (B22) Font: Elaboració pròpia a partir de: Informació 2001-2004 de la Diputació de Barcelona. Informes anuals; Informació 2005: de l'Informe Ecoproges de Castellar Vallès; Informació 2006 de la base de dades Ecobill.

ORDRE	Familia	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
		prim.	estiu	prim.	estiu	prim.	estiu	prim.	estiu	prim.	estiu	prim.	estiu
TURBELARIS	Dugesidae	2R1L				1L					1R		
NEMÀTODES	Nematoda					1R1L	1RL						
OLIGOQUETS	Oligochaeta	2R3L	2L	2R3L	2R3L	3R3L	3RL	3R3L	2R	1R2L	2L	4R4L	3R3L
HIRUDINS	Glossiphoniidae				2R		1RL			1R2L	1L		1L
	Hirudidae				1R								
	Erpobdellidae				3R	1R	1RL	1R	2R2L				
ÀCARS	Oribatidae				1R								
HIDRACARINA	Hydracarina	1R	1R	1R1L	1R4L	2R2L		3R2L	2R	1R	1R		
OSTRÁCODES	Ostracoda	2R2L	2R2L	3R3L	4R	2R2L	4RL	3R3L	4R4L	3L	2L	2R3L	2R3L
AMFÍPODES	Gammaridae							1R1L					2L
COLEÓPTERS	Elmidae		1R			1R1L	1RL	1R					2R
	Hydraenidae						1RL						2L
	Halplidae						1RL			1L	2L		
	Hydrophilidae	1R1L	1L	2L	1R3L			1R	1R1L				2R1L
	Dytiscidae	1L		1L	2L	1L	2RL	1R1L		1L			
	Gyrinidae							1L					
TRICÒPTERS	Psychomyiidae				1R	1R	2RL						
	Philopotamidae						1RL	1L					
	Polycentropodidae	2R	2R		2R			1R1L	3L	1R1L			
	Hydroptilidae	3R		1R	2R	2R2L	2RL	3R2L	3R1L	1L	2R		4R3L
	Hydropsychidae	3R1L	2R1L		4R	3R	1RL	3R1L	4R	3R			2R
	Leptoceridae						2RL		1L				
	Sericostomatidae							1R					
	Limnephilidae			1R1L		2R1L	1RL			1L			
DIPTERS	Tipulidae	1R			2R	1R			1L				1R
	Simuliidae	3R1L		4R4L	3R2L	3R1L		4R3L	4R	2R	2R	4R2L	2R3L
	Tabanidae				1R	1R		1R			1R		
	Stratiomyidae		2R	1L		1L	3RL						
	Empididae					1R1L		1L					
	Dixidae				1L		1RL						
	Ceratopogonidae	1R		2L	1R1L	1R	1RL	2R1L	1R		2L		2R
	Anthomyiidae	1R	1R		3R1L	1R		1R	3R1L				3R1L
	Limoniidae												2R
	Psychodidae			2R1L	1R1L				1L	3R			2R
	Chironomidae	3R4L	3R3L	4R4L	4R4L	4R4L	4RL	4R4L	4R4L	4R3L	4L4R	4R4L	4R3L
	Chironomus										2		
	Athericidae							1R					
	Syrphidae				2L								
	Culicidae			1L	3L		1RL				2L		
	Gomphidae				1R			1R			2L1R		
	ODONATS	Corduliidae			1L	1L		3RL			1L	1L	1L
Cordulegasteridae				2L			1RL	1L					
Aeshnidae			1L		1R2L		2RL				1L		
Libellulidae		1L	3L	1L	1R1L					1L			
Anisoptera						1R1L							
Coenagrionidae		2L	3L	1R1L	3L	1L		2L	2L	3L	2L		1L
Lestidae							2RL						
Heptageniidae								1R					2L
Ephemerellidae		1R				1R		3R3L	3R1L			3R	2R
Baetidae		4R4L	3R	3R3L	4R4L	4R4L	4RL	4R4L	4R1L	4R3L	4L3R	3R2L	4R4L
Caenidae	2R3L	2R	1R3L	4R3L	4R4L	4RL	4R3L	3R4L	3L	2L1R	2R2L	4R4L	
Leptophlebiidae					1L	3RL	1R1L		1L				
PLECÓPTERS	Nemouridae					1R1L							
	Leuctridae						1RL						
HETERÓPTERS	Hydrometridae						2RL			1L			
	Gerridae	2L	1L	1L	2L		2RL			3L			2L
	Nepidae						1RL		1L				
	Notonectidae	1L					2RL		1L	1L			2L
	Corixidae			1L	2L		1RL		1L		4L3R		
	Veliidae						1RL						
	Mesoveliidae	1L			1L								
DECÁPODES	Cambaridae				1L								
CLADOCERS	Cladocera	2L		2R3L	4L								
COPÉPODES	Copepoda	3L		4L	2L								
GASTERÓPODES	Ancylidae				3R1L	1R1L	3RL	1R1L					
	Hydrobiidae			1L	3R	2R2L		2R1L	1L		1L		
	Lymnaeidae			1R1L	2R1L	1R	1RL		1L				1R4L
	Physidae	1L	2L	1L	2R2L				1L	1R1L	2L		3R
	Planorbidae				1L	1R2L		1R					1R2L
BIVALVES	Sphaeriidae					1RL	1L						
	Nombre de taxons	25	17	26	40	32	38	35	25	21	22	10	25
	BMWPC	101	78	109	132	138	108	no calculat		111	107	53	108
	BMWPC ecobill/ecoproges	88	78	92	153	142	97	186	105	no calculat		96	92
	FBILL	6	5	6	7	10	6	10	6	9	9	5	6
	FBILL ecobill/ecoproges	6	6	7	7	10	6	10	6	7	6	6	9
	IBMWP	98	74	105	135	135	101	184	105	101	107	49	104
	IBMWP ecobill/ecoproges	no calculat		91	154	139	90	184	105	94	90	91	87

Taula 6-17 Taxons de macroinvertebrats presents a l'estació "Font de la Riera" (Ca0) des de l'any 2001 fins l'any 2006. S'indica l'abundància en 4 classes, i el tipus de mostra (L=lòtic; R=reòfil). S'indica la classe de qualitat dels índex BMWP i FBILL per a cada època de l'any. Font: Informes d'Ecobill i Ecoproges cedits per Castellar del Vallès.

ORDRE	Familia	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
		prim.	estiu	prim.	estiu	prim.	estiu	prim.	estiu	prim.	estiu	prim.	estiu
TURBELARIS	Dugesidae												3
OLIGOQUETS	Oligochaeta	1		4	2	2		2	2	1L	2RL		2
HIRUDINS	Erpobdellidae	1		2		2		1	2				
HIDRACARINA	Hydracarina	2		1	1		3		2	1L	2RL	2	
OSTRÀCODES	Ostracoda	2			3	3							1
AMFÍPODES	Gammaridae			4	3	4	4	4					1
COLEÒPTERS	Hydrophilidae												2
	Dytiscidae	1			1	1		1		1L			
	Helodidae (=Scirtidae)									1L			
	Gyrinidae												1
TRICÒPTERS	Philopotamidae							1					
	Polycentropodidae					1							
	Hydroptilidae			1	2								
	Hydropsychidae			3		3	1	2					
	Leptoceridae									1L			
	Limnephilidae									1L			
DÍPTERS	Simuliidae			2	3		1						
	Tabanidae			2									
	Dolichopodidae			1	1								
	Dixidae	1											
	Ceratopogonidae	1											
	Psychodidae				1						1RL		
	Chironomidae	4		4	4	3	2	3	2	3L	2RL	3	3
	Chironomus										1		
	Culicidae				1								
ODONATS	Gomphidae			1									
	Corduliidae				1								2
	Aeshnidae				2								
	Libellulidae	2											
	Coenagrionidae					1				1L			
EFEMERÒPTERS	Ephemereilidae					2							
	Baetidae	4		4	4	4	4	4	4	1L	3RL	1	2
	Caenidae	4		2	4	3	2	4	4	1L	2RL		1
	Leptophlebiidae	2		1		1							
HETERÒPTERS	Hydrometridae	1				1	2		2				
	Gerridae	2				3	4	2	3	1L		2	2
	Notonectidae					1						2	2
	Corixidae				1			1		4L	4RL	3	3
	Veliidae				1					1L		2	
DECÀPODES	Cambaridae	1											
CLADÒCERS	Cladocera			1									4
COPÈPODES	Copepoda	1											
GASTERÒPODES	Ancylidae	1		4	4								
	Hydrobiidae			3	1	1							
	Lymnaeidae	1		3	2		1					1	1
	Physidae	1		3	4				2	1L		1	
	Planorbidae			2									
CRANC AMERICÀ										sí		1	
	Nombre de taxons	19	0	20	21	17	10	11	9	14	9	11	14
	BMWPC	70	sec	117	87	74	39	43	29			43	47
	FBILL	6	sec	7	7	6	5	6	5	no calc.	5	càlc. impossible	
	IBMWP			113	85	73	39	42	27	61	22	36	46

Taula 6-18 Estat ecològic a la Vall d'Horta a partir de les dades de Cid i Murillo (1995-1998). Estació 1: capçalera del torrent de la Font del Llor; Estació 2: capçalera del torrent de Pregona; Estació 3: Molí de la Roca; estació 4: prop de la desembocadura de la riera de la Vall d'Horta al Ripoll. Font: Cid i Murillo, 2001.

		Estacions Vall d'Horta			
		1	2	3	4
BILL	mitjana 1995-1998	4,9	7,1	5,6	5
BMWP'	mitjana 1995-1998	40,3	66,8	46	56,8
QBR	mitjana 1995-1998	60	100	80	100
ECOSTRIMED	mitjana 1995-1998	acceptable	molt bo	bo	bo

Taula 6-19 Tàxons de macroinvertebrats presents al Torrent del Castelló el 30/06/1999. Les abundàncies d'individus s'expressen en quatre classes: 1=1-3 ind.; 2=4-10 ind.; 3=11-100 ind.; 4=>100 ind. Els codis TnBn indiquen el Tram (T) i la Bassa (B) en que s'han trobat, nomenclatura detallada a l'estudi d'on s'ha extret la informació. Font: Prat, Bonada i Rieradevall (2000).

ORDRE	Família	T4B2	T4B6	T1B1	T1B2	T2B2	T3B7	T3B14
HIDRACARINA	Hidracarina	2	3			1	1	1
OSTRÀCODES	Ostracoda			1				
COLEÒPTERS	Dytiscidae			2	4		1	
TRICÒPTERS	Leptoceridae					1		
DÍPTERS	Chironomidae	1		2	3	3	2	
ODONATS	Gomphidae	1		1		1		
	Cordulegasteridae					1		
	Aeshnidae	1			2	3	2	
	Coenagrionidae	2	1	1		1	1	2
EFEMERÒPTERS	Caenidae					3	3	2
	Baetidae (Cloeon sp.)	3					3	3
	Leptophlebiidae			1	2			
HETERÒPTERS	Gerridae			1			3	
	Nepidae					1		
	Notonectidae			1	2	1	3	
	Corixidae	1						
CLADÒCERS	Cladocera						3	
COPÈPODES	Ciclòpids	3					3	
GASTERÒPODES	Lymnaeidae			1	2	3		
BIVALVES	Sphaeridae			1				
	<i>Procambarus clarkii</i>	1						
	Núm. tàxons	9	2	10	6	11	11	4

7. BIBLIOGRAFIA

- Agència Catalana de l'Aigua. 2003. Anàlisi de la viabilitat i proposta d'indicadors fitobentònics de la qualitat de l'aigua per als cursos fluvials de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.
- Agència Catalana de l'Aigua. 2004. Pla sectorial de cabals de manteniment de les conques internes de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.
- Agència Catalana de l'Aigua. 2005a. Caracterització de masses d'aigua i anàlisi del risc d'incompliment dels objectius de la Directiva Marc de l'Aigua a les conques internes de Catalunya. Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.
- Agència Catalana de l'Aigua. 2005b. Programa de sanejament d'aigües residuals urbanes (PSARU 2005). Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.
- Agència Catalana de l'Aigua. 2006. Protocol per a la valoració de la qualitat hidromorfològica dels rius (HIDRI). Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.
- Agència Catalana de l'Aigua. 2007. Document guia per a la redacció del Pla de Gestió del Districte de conca fluvial de Catalunya. Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.
- Ajuntament de Castellar del Vallès. 2002. Avaluació del cabal ecològic del riu Ripoll. Redacció: URS.
- Ajuntament de Castellar del Vallès. 2003. Treballs de millora de l'estructura forestal de ribera i restauració de la llera del riu Ripoll. Execució: Naturalea Conservació.
- Ajuntament de Castellar del Vallès. Pla d'acció 2004-2007. Pla d'Acció Ambiental.

- Aparicio E., Vargas M.J. & Olmo J.M. 1996. Avaluació de l'estat actual de la ictiofauna del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt.
- Argemí Relat, M. 1999. Història dels sistemes hidràulics de la Vall d'Horta: estudi preliminar.
- Associació de Propietaris Bages-Vallès – Diputació de Barcelona. 2006. Pla Marc de recuperació i valorització de les finques forestals de l'Associació Bages-Vallès,
- Ballbè i Boada, M. 2000. Topònims de Sant Llorenç del Munt i Rodalia.
- Bassa i Vila, O. – Ajuntament de Castellar del Vallès. 1998. Guia Bàsica del Medi Natural de Castellar del Vallès.
- Bofill, M. & Santamaria, J. 2001. Patrimoni preindustrial del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Documentació i difusió. Història Viva.
- Bros, V. 2005. La recerca i la conservació de la fauna d'invertebrats en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac: tàxons d'interès conservacionista. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. (informe no publicat, properament inclòs a la VI trobada d'estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac)
- Bros, V., Baltà, O. & Pérez, M. Grup Català d'Anellament. Distribució estival de les espècies d'ocells presents al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (1999-2001).
- Cahill, S. 1998. Distribució i abundància dels crancs de riu al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Servei de Parcs Naturals. Minuartia, Estudis Ambientals, S.L.
- Cambra, J. & Gomà, J. (Departament de Biologia Vegetal). Sostoa, A. & Vinyoles, D. (Departament de Vertebrats). Prat, N. & Vila, M. (Departament d'Ecologia). Diagnosi dels efectes en els ecosistemes aquàtics del riu Ripoll dels focs forestals de l'estiu del 2003 i proposta de mesures de restauració. Efectes dels incendis sobre el fitobentos, els peixos i els macroinvertebrats en rius mediterranis. Universitat de Barcelona.

- Cambra, J., Farrés, R., Ortiz, R., Gomà, J. & Peiró, L. 2005. Efectes de l'incendi sobre les comunitats de fitobentos a la riera de Gallifa, Vall d'Horta i riu Ripoll. Departament de Biologia Vegetal. Universitat de Barcelona.
- Casals, F., Caiola, N., Maceda, A., Vinyoles, D. & Sostoa, A. de. 2006. Impacto de los incendios forestales en la ictiofauna: el caso del Ripoll. Departament de Biologia Animal. Universitat de Barcelona. Libro de resúmenes, V Congreso Ibérico de Limnología.
- Centre Excursionista de Castellar. 2003. Les fonts de Castellar del Vallès.
- Centre Vallesà d'Estudis dels Ecosistemes Mediterranis. 1985. El Medi Natural del Vallès. I Col·loqui de Naturalistes Vallesans. Annals del C.E.E.M., núm.1. Sabadell. Dip. Legal: B. 41619/85. ISBN: 84-398-5631-8.
- Cid i Murillo, S. 2001. La qualitat ecològica del Torrent de la Vall d'Horta. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Consell Comarcal del Vallès Occidental. 2006a. Senyalització horitzontal de l'itinerari del riu Ripoll corresponent al projecte FIL.
- Consell Comarcal del Vallès Occidental. 2006b. Sistema d'Informació Geogràfica del Projecte FIL del riu Ripoll.
- ConSORCI per a la Defensa de la Conca del Besòs. 2000a. Pla Director dels Espais Fluvials de la Conca del Besòs.
- ConSORCI per a la Defensa de la Conca del Besòs. 2000b. Projecte bàsic de recuperació mediambiental de l'entorn fluvial del riu Besòs.
- ConSORCI per a la Defensa de la Conca del Besòs. 2001a. Pla Director dels Espais Fluvials de la conca del riu Besòs.
- ConSORCI per a la Defensa de la Conca del Besòs. 2001b. Projecte bàsic de recuperació mediambiental de l'entorn fluvial del riu Besòs.
- ConSORCI per a la Defensa de la Conca del Besòs. 2006. Pla de rehabilitació dels camins fluvials a la conca del riu Besòs.

Departament de Medi Ambient i Habitatge. Servei Interactiu de Mapes Ambientals (SIMA).

Diputació de Barcelona - Fundació Natura. 2004. Projecte de restauració i millora del bosc de ribera de la riera de la Vall d'Horta i espais adjacents. Redacció: Naturalea Conservació.

Diputació de Barcelona - Fundació Natura. Fase I, 2004. Fase II, 2005. Fase III, 2006. Treballs de millora de la riera de la Vall d'Horta. Execució: Naturalea Conservació.

Diputació de Barcelona. 1999. Auditoria Ambiental Municipal de Castellar del Vallès.

Diputació de Barcelona. 2001. Restauració de la Font del Llor. Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Execució: Naturalea Conservació.

Diputació de Barcelona. 2006 (en procés). Pla Director de la Mola-Montcau.

Diputació de Barcelona. 2007. Pla Director d'Ordenació de la Vall d'Horta i Vall de Mur. Redacció: ECAFIR. (fase de redacció).

Diputació de Barcelona. Àrea d'Espais Naturals. Gutiérrez i Perearnau, C. 2005. Pla de conservació de la flora vascular amenaçada al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 1996. La qualitat ecològica del Besòs i el Llobregat. Informe 1994-95. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 1.

Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 1998a. Criteris per recuperar les riberes de les capçaleres de la conca del Besòs. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 3.

Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 1998b. Índex QBR. Mètode per a l'avaluació de la qualitat dels ecosistemes de ribera. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 4.

Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 1999. La qualitat ecològica del Llobregat, el Besòs i el Foix. Informe 1997. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 6.

- Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 2000a. Ecostrimed. Protocol per determinar l'estat ecològic dels rius mediterranis. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 8.
- Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 2000b. La qualitat ecològica del Llobregat, el Besòs, el Foix i la Tordera. Informe 1998. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 7.
- Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 2001. La qualitat ecològica del Llobregat, el Besòs, el Foix i la Tordera. Informe 1999. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 9.
- Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 2002. La qualitat ecològica del Llobregat, el Besòs, el Foix i la Tordera. Informe 2000. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 10.
- Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 2003. La qualitat ecològica del Llobregat, el Besòs, el Foix i la Tordera. Informe 2001. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 11.
- Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 2004. La qualitat ecològica del Llobregat, el Besòs, el Foix i la Tordera. Informe 2002. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 12.
- Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 2005. La qualitat ecològica del Llobregat, el Besòs, el Foix i la Tordera. Informe 2003. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 13.
- Diputació de Barcelona. Àrea de Medi Ambient. 2006. La qualitat ecològica del Llobregat, el Besòs, el Foix i la Tordera. Informe 2004. Estudis de la qualitat ecològica dels rius, 13.
- Diputació de Barcelona. Servei de Medi Ambient. 1982. Predicció i control de la qualitat de les aigües dels rius Besòs i Llobregat I. Els factors físics i químics del medi. Estudis i monografies, 6.

- Diputació de Barcelona. Servei de Medi Ambient. 1983. Predicció i control de la qualitat de les aigües dels rius Besòs i Llobregat II. El poblament faunístic i la seva relació amb la qualitat de les aigües. Estudis i monografies, 9.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de municipis. 1988. I Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, 16.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de municipis. 1993. II Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, 21.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de municipis. 1997. III Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, 25.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de municipis. 2000. IV Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, 29.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis. 2001. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Memòria 2000.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis. 2002a. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Memòria 2001.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de municipis. 2002b. V Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, 35.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis. 2003. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Memòria 2002.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis. 2005a. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Memòria 2004.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis. 2005b. Seguiment de les poblacions d'amfibis del parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis. 2007. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Memòria 2005.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis. Grau, E. 2005. Camins i fonts de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

- Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis. Villero, D. 2003. Guia metodològica per al seguiment de les poblacions d'amfibis a Sant Llorenç del Munt i l'Obac.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Parcs Naturals. 2005. Estudi dels quiròpters del parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac com a base per a la seva gestió.
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Parcs Naturals. Informe sobre la qualitat de l'aigua als parcs de Garraf, Montnegre, St. Llorenç i Montseny per al Servei de parcs naturals. Resultats de la primera campanya de 1998.
- Direcció General d'Arquitectura i Paisatge de la Generalitat de Catalunya. 2007. Propostes de recuperació i millora paisatgística de l'espai fluvial del Ripoll. (fase incipient).
- Ecoproges. 2005. Estat Ecològic del riu Ripoll.
- Ecoproges. 2006. Estat Ecològic del riu Ripoll.
- Enciclopèdia Catalana. 1987. Història Natural dels Països Catalans. Volums 11, 12 i 13.
- Estevan, A. & Prat, N. (coords.). 2006. Alternativas para la gestión del agua en Cataluña. Una visión desde la perspectiva de la nueva cultura del agua.
- Farrés-Corell, R., Gomà, J., Vila-Escalé, M., Roser, O., Verkaik, I., Rieradevall, M., & Prat N. 2006. Respuesta de la comunidad de diatomeas epilíticas de una riera mediterránea a la perturbación causada por un incendio forestal. Departament de Biologia Vegetal. Universitat de Barcelona. Libro de resúmenes, V Congreso Ibérico de Limnología.
- Ferrando i Roig, A. 1997. La Vall del Riu Ripoll. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Flaquer, V. 1977. "Stenasellus virei (Crustacea, Isopoda, Asellota) de les aigües subterrànies de Catalunya". Arx. Cent. Exc. Terrassa. IV època; núm. 15.
- Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC). 1999. Mapa d'àrees hidrogeològiques de Catalunya 1:250.000.

- Jové, A., Julián M. & Martínez, A. 2000. Ecologia Aplicada. Prof: N. Prat/M.Rieradevall. Gestió de l'aigua a la conca de la Vall d'Horta i municipi de Sant Llorenç Savall.
- Lacera (Cercle d'Estudis Històrics de Sant Llorenç Savall). 2005. Projecte FIL. Recorregut per l'Alta Vall del riu Ripoll en el terme de Sant Llorenç Savall.
- Lelek, A. 1987: The freshwater fishes of Europe. Vol. 9: Threatened fishes of Europe. Aula-Verlag GmbH Wiesbaden.
- Llorente G.A., Clivillé S., Montori A., Santos X. & Carretero M.A. Determinació de punts d'aigua importants per a la reproducció d'amfibis a l'ampliació del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Catàleg dels amfibis i dels rèptils. Departament de Biologia Animal. Universitat de Barcelona.
- Ministeri de Medi Ambient. ICONA. 1992. Libro rojo de los vertebrados de Espanya. Juan Carlos Blanco y José Luis González (editors).
- Ministeri de Medi Ambient. Madrid. CSIC. 2001. Atlas y Libro Rojo de les Peces continentales de Espanya. Ignacio Doadrio (editor).
- Montori A., Clivillé S., Llorente G.A., Carretero M.A. & Santos X. 199?. La comunitat d'amfibis del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac: catàleg i punts d'aigua importants per a la seva reproducció. Departament de Biologia Animal. Universitat de Barcelona.
- Moreno, J.L., Llácer, C., de las Heras, J., Ríos, B., Murriá, C., Vila-Escalé, M., Puntí T., Acosta, R., Cid, N., Prat, N. & Rieradevall, M. 2006. Evaluación del estado trófico de las cuencas interiores de Cataluña (Foix, Besòs i Llobregat) mediante la vegetación acuática: aplicación de un índice trófico de resolución genérica (IVAM). Departament d'Ecologia. Universitat de Barcelona. Libro de resúmenes, V Congreso Ibérico de Limnología.
- Naturealea Conservació. 2004. Proposta de desenvolupament del projecte "Treballs de restauració i millora de l'àrea de la Font de Can Llogari afectada per l'incendi del mes d'agost del 2003 al terme municipal de Sant Llorenç Savall".

- Prat N. & Rieradevall M. 1998. Estat ecològic de la riera de la Vall d'Horta en condicions d'estiatge. Departament d'Ecologia. Universitat de Barcelona.
- Prat N., Bonada N. & Rieradevall, M. 2000. Estat ecològic del torrent de Castelló (any 1999), Departament d'Ecologia. Universitat de Barcelona.
- Prat, N. & Cid, N. 2004. Estat Ecològic del riu Ripoll. Informe 2004. Departament d'Ecologia. Grup Ecobill. Universitat de Barcelona.
- Prat, N., Casanovas-Berenguer, R., Solà, C. & Puntí T. 2003. Estat Ecològic de les aigües del riu Ripoll. Informe 2003. Departament d'Ecologia. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona.
- Prat, N., Munné, T., Puntí T., Bonada, N. & Vila, M. 2001. Estat Ecològic de les aigües del riu Ripoll. Informe 2001. Departament d'Ecologia. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona.
- Prat, N., Puntí T., Vila-Escalé, M. & Casanovas-Berenguer, R. 2002. Estat Ecològic de les aigües del riu Ripoll. Informe 2002. Departament d'Ecologia. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona.
- Real, J. & Bros, V. 1989. l'inventari dels vertebrats de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac. Relacions biogeogràfiques amb el Montseny, Garraf, Montnegre, Collserola i Montserrat., en I Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.
- Rieradevall M. & Prat N. 1997. Col·laboradors: Núria Bonada, Carolina Solà i Mireia Mena. La qualitat biològica de els aigües del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac. Departament d'Ecologia. Universitat de Barcelona.
- Sostoa, A. de, Caiola, N., Vinyoles, D. & Casals, F. 2002. Diagnosi de les poblacions de peixos del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Departament de Biologia Animal. Universitat de Barcelona
- Sostoa, A. de, Vinyoles, D., Maceda, A., Caiola, N. & Casals, F. 2006. Efectes de l'incendi del 2003 sobre les comunitats de peixos al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Departament de Biologia Animal. Universitat de Barcelona

- Sostoa, A. De & Maceda, A. 2007. Pla de conservació del barb de muntanya. Departament de Biologia Animal. Universitat de Barcelona. (en redacció).
- Verkaik, I., Vila-Escalé, M., Rieradevall, M., & Prat N. 2006. Informe de seguiment dels efectes del foc forestal de Sant Llorenç de Munt (agost 2003) sobre la xarxa de rieres de l'àrea. Característiques físicoquímiques i comunitat de macroinvertebrats. Departament d'Ecologia. Grup Ecobill. Universitat de Barcelona.
- Verkaik, I., Vila-Escalé, M., Rieradevall, M., Vegas Vilarrúbia, T. & Prat N. 2006. Seguimiento de las comunidades de macroinvertebrados de un arroyo mediterráneo después de un incendio forestal. Departament d'Ecologia. Universitat de Barcelona. Libro de resúmenes, V Congreso Ibérico de Limnología.
- Vila-Escalé M.; Prat, N.; Rieradevall, M. 2002. Estudi de la població de cranc de riu americà (*Procambarus clarkii*) i comparació del seu efecte sobre les comunitats vegetals de dos torrents del massís de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac. Departament d'Ecologia. Universitat de Barcelona. V trobada d'estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, 35: 99-103.
- Vila-Escalé, M., Vegas Vilarrúbia, T., Verkaik, I., Rieradevall, M., & Prat N. 2006. Cambios en las características físico-químicas de ríos mediterráneos calcáreos de cabecera debidos a un incendio forestal. Departament d'Ecologia. Universitat de Barcelona. Libro de resúmenes, V Congreso Ibérico de Limnología.
- Villero Pi, D. 2001 Punts d'interès per a la reproducció d'amfibis al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.
- Vives-Balmaña, M.V. 1982. Herpetofauna del N.E. Ibérico. Tesi doctoral. Departament de Biologia Animal. Universitat de Barcelona.

Recursos web

Web de l'Agència Catalana de l'Aigua - www.gencat.cat/aca

Web de l'ajuntament de Castellar del Vallès - www.castellarvalles.cat

Web de l'ajuntament de Sant Llorenç Savall - www.savall.org

Web del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya -
www.mediambient.gencat.net

Web del grup Ecostrimed - www.ecostrimed.net

Web del Ministeri de Medi Ambient - www.mma.es

Web del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac -
<http://www.diba.es/parcsn/parcs/index.asp?Parc=4>

Web del projecte europeu FIL - www.fildelavie.org

Web dels veïns de les Cases de les Arenes - www.lesarenes.com